

NIEUWSBRIEF September 2016

SPECIAL Prinsjesdag 2016 en pensioen

2016-37 Wetsvoorstel afschaffen eigen beheerpensioen

Op Prinsjesdag is het aangekondigde wetsvoorstel "Uitfasing pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen" gepubliceerd. Hier werd lang naar uitgekeken.

Wat dit voor de MKB pensioenpraktijk betekent wordt hierna besproken, te beginnen met de actiepunten voor 2016.

2016-37a Actiepunten 2016

Vanaf 1 januari 2017 is de eigen BV geen toegelaten verzekeraar meer en dat betekent dat de pensioenopbouw (voor zover daar nog sprake van is) moet worden stopgezet per 31 december 2016. Omdat dit de beloning van de DGA regardeert is hiervoor een besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders nodig, gevolgd door een addendum op de laatste Witteveen 2015-pensioenbrief. Het is belangrijk dat het besluit nog dit jaar wordt genomen ter voorkoming van fiscaal onzuiver pensioen, omdat anders de regeling de facto vanaf 1-1-2017 wordt uitgevoerd door een niet toegelaten verzekeraar. Het begint dus met het stopzetten van de opbouw in de regeling, dit jaar nog. Tegelijkertijd wordt actie gevraagd bij die DGA's die naast een pensioenvoorziening op de balans een externe pensioenpolis hebben lopen. Bij DGA's die een gedeelte van het pensioen hebben verzekerd in een pensioenpolis, zien wij liefst vier mogelijkheden die ook nog in 2016 om actie vragen:

1. Per 1 januari 2017 eveneens premievrij maken van de externe polis;
2. De polis – voor zover deze afkoopwaarde vertegenwoordigt – nog dit jaar laten overdragen naar de eigen BV;
3. De pensioenpolis bij de verzekeraar laten omzetten in een dekkingspolis, dus zonder toepassing van het pensioenkader in de Wet Loonbelasting.
4. Als in de pensioenbrief is bepaald dat een onbepaald deel van het pensioen extern kan zijn (her)verzekerd, dan kan die externe polis als bepaald verzekerd deel worden aangemerkt middels wijziging van de pensioentoezegging. Nadere precisering van de afsplitsing volgt dan wel in 2017 maar in ieder geval is op papier alvast voorbereid dat de aan de verzekeraar betaalde pensioenpremies ook na 2016 voor de BV aftrekbaar blijven als zelfstandige pensioentoezegging bij een externe toegelaten verzekeraar.

2016-37b Keuzes afwikkeling eigen beheer pensioen in 2017 – 2019

1. Premievrij achterblijven in de BV

Indien er verder geen actie wordt ondernomen, zal na het stopzetten van de pensioenopbouw jaarlijks een actuariële berekening blijven plaatsvinden van premievrije rechten in de BV, inclusief eventuele toegezegde indexering uit hoofde van de pensioenbrief. De BV blijft hiervoor gewoon een toegestane uitvoerder, inclusief de eventueel in 2016 nog vanuit een verzekeraar overgedragen aanspraken (optie 2 van hiervoor). Voor het mogen uitkeren van dividend zal de commerciële waarde van belang blijven. Het blijven uitvoeren en jaarlijks doteren aan de pensioenverplichting zal bijvoorbeeld voorkomen indien geen medewerking van de (ex-)partner of mede-aandeelhouder van de DGA wordt verkregen of indien de andere opties geen voorkeur hebben. Het is goed te bedenken dat de pensioenvoorziening substantieel doorgroeit omdat actuariële oprenting van bestaande rechten vaak hoger is dan een dotatie ter zake van nieuwe pensioenopbouw in een jaar.

NIEUWSBRIEF September 2016

2. Afstempelen en afkopen

De Staatssecretaris wil het liefste dat pensioen in eigen beheer zo snel mogelijk verdwijnt en hij is daarom bereid een belastingkorting toe te passen voor elke DGA/BV die afkoopt. In de jaren 2017, 2018 en 2019 heeft een DGA de gelegenheid om de premievrije gemaakte pensioenaanspraken af te stempelen naar de fiscale waarde (bevrijding van de dividendklem) en vervolgens fiscaal gefaciliteerd af te kopen. Dat moet verplicht voor zijn gehele pensioen in de BV, dus niet partieel. Bij afkoop in 2017 wordt de waarde per 31-12-2015 voor 65,5% bij het inkomen geteld (2018: 75% en 2019: 80,5%), plus 100% van het verschil in de waarde per afkoopdatum en de waarde per 31-12-2015. Er zijn dus altijd twee berekeningen nodig om bij afkoop de juiste afdracht te bepalen.

De afkoopkorting geldt dus niet voor in 2016 nog naar eigen beheer teruggehaald extern DGA-pensioen. De DGA moet de Belastingdienst informeren (op welke wijze, dat volgt bij AmvB) indien hij gebruik wenst te maken van gefaciliteerde afkoop en ook moet hij aangeven of de partner en eventuele ex-partner daarmee heeft ingestemd. Dat zijn harde voorwaarden om te mogen afkopen.

Verder heeft het wetsvoorstel een plafond ingesteld van 125% van de waarde ultimo 2015 voor het mogen afkopen zonder fiscale sancties (artikel 38Q Wet LB). Zou bijvoorbeeld in 2016 nog een aanzienlijke pensioenverbetering zijn toegekend door middel van inhaal of inkoop (dit als anticipatie op het nakende afschaffen), dan zou over het meerdere 20% revisierente worden geheven bij afkoop. Ook reeds ingegane pensioenen kunnen worden afgekocht. In dat geval wordt de korting berekend over de balanswaarde op het moment van afstempelen en niet over de hogere balanswaarde ultimo 2015.

3. Omzetten in oudedagsverplichting

In de jaren 2017, 2018 en 2019 bestaat niet alleen de mogelijkheid om de voorziening af te stempelen en met korting af te kopen; Na afstempeling kan ook besloten worden om de vóór de afstempeling geldende fiscale balanswaarde van de pensioenverplichting om te zetten in een oudedagsverplichting (hierna: ODV) bij de BV. Dit is de eerder aangeduide spaarvariant. Voordeel is dat de voor pensioen bestemde gelden haar oudedagsbestemming houden, en dat daarmee recht wordt gedaan aan het oogmerk van de oorspronkelijke pensioentoezegging aan de DGA. De DGA moet de Belastingdienst informeren indien hij gebruik wenst te maken van gefaciliteerde omzetting in ODV en ook moet hij aangeven of de partner en eventuele ex-partner daarmee heeft ingestemd. Dat zijn harde voorwaarden om te mogen omzetten. De ODV zal in een reglement moeten worden vastgelegd en de reservering wordt jaarlijks opgerent met marktrente (het U-rendement). Het is echter niet mogelijk om in de volgende jaren in de BV extra stortingen op de ODV-reserve te doen ter vervanging van de stopgezette pensioenregeling, omdat de staatssecretaris dat uitdrukkelijk niet wil. Omdat in het wetsvoorstel staat dat de DGA de ODV-reservering op elk moment kan opeisen om extern een bancaire lijfrenteproduct te bedingen, leiden we daaruit af dat ook voor reeds ingegane pensioenen een mogelijkheid bestaat om de pensioenuitkeringen om te zetten in lijfrente-uitkeringen. Voor de resterende uitkeringstermijn wordt aangesloten bij de regels voor semi levenslange bancaire lijfrenten in de Wet IB. Dit betekent dat de resterende termijn 20 jaar is, minus de jaren gelegen tussen de AOW-datum en de datum van omzetting. De vroegst mogelijke ingangsdatum is 5 jaar voor de AOW-datum, in welk geval de uitkeringsduur 25 jaar wordt. Bij overlijden gaan de termijnen over op de erfgenaam.

Voor DGA's die van hun BV af willen, geen liquiditeiten hebben en/of geen pensioenverzekering wensen (zie optie 4), lijkt dit een aantrekkelijke route.

4. Pensioen volledig afstorten bij een verzekeraar

Deze mogelijkheid bestaat uiteraard ook en kan een goede optie zijn als bijvoorbeeld al een deel van het pensioen extern was ondergebracht. Het is bij een DGA momenteel helaas niet toegestaan om de

NIEUWSBRIEF September 2016

pensioenvoorziening af te storten bij een PremiePensioenInstelling. Het zou zeer welkom zijn als de wetgever vanaf 2017 de PPI als toegestane uitvoerder toelaat, mede omdat er bij verzekeraars vaak geen passende DGA-pensioenproducten meer zijn. Overigens is het de vraag wat er nog op papier moet komen alvorens een eindloon- of middelloonpensioenaanspraak geruisloos kan worden omgezet naar een beschikbare premieregeling of een kapitaalovereenkomst bij een professionele verzekeraar. Behalve de wijziging in de aard van de pensioenovereenkomst denk ik ook aan de rechtspositie van de partner.

Noot: Het zal per BV en DGA kunnen verschillen welke keuze de beste is. Tijdig persoonlijk advies is essentieel en bij gedeeltelijk extern verzekerd pensioen zijn er zelfs vier opties waaruit nog dit jaar gekozen moet worden. Daarbij sorteert men voor op de gewenste afwikkelingsroute in de komende 3 jaren. Behalve cijfermatige doorrekening is het ook belangrijk om gezond verstand te gebruiken en stil te staan bij het belang van een aanvullende pensioenvoorziening in de financiële toekomst, in plaats van rücksichtlos te kiezen voor afkoop omdat het fiscale uitverkoop is.

2016-38 Overige pensioenonderwerpen van Prinsjesdag

Naast het afschaffen van eigen beheer pensioen zijn nog drie belangwekkende pensioenwijzigingen aangekondigd.

1. De fiscale 100%-toets wordt afgeschaft. De 100%-grens houdt in dat het ouderdomspensioen, inclusief AOW-uitkering, niet mag uitgaan boven het laatstgenoten pensioengevend loon. Bij een pensioenniveau boven 100% moet een pensioenuitvoerder toetsen of die overschrijding het gevolg is van een uitzondering op die regel en dat vergt veel uitzoekwerk. Omdat de jaarlijkse pensioenopbouw de laatste jaren trendmatig verlaagd is, is het opbouwen van een fiscaal bovenmatig pensioen nauwelijks mogelijk en daarom is het wel zo praktisch om die begrenzing te schrappen.
2. Het doorwerkvereiste bij uitstel van pensioen verval. Tot nog toe wordt aan uitstel van de pensioendatum de eis gesteld van "indien en voor zover wordt doorgewerkt". Daarom moesten jaarlijks werkgevers- of urenverklaringen worden overlegd. Dat hoeft nu niet meer. Belangrijk winstpunt van de versoepeling is dat het wettelijk mogelijk wordt gemaakt om de pensioeningangsdatum en de AOW-datum te harmoniseren in geval de deelnemer aan de pensioenregeling niet meer werkzaam is vóór het bereiken van zijn AOW-ingangsdatum en die pensioeningangsdatum daarvoor ligt.
3. Er kan fiscaal geen onzuivere regeling ontstaan als de pensioeningangsdatum op de eerste dag van de maand valt, in plaats van op de dag waarop de 67-jarige leeftijd wordt bereikt. Twee jaar geleden heeft de Belastingdienst het standpunt verkondigd dat actuariële herrekening van pensioen met (maximaal) 30 dagen nodig is of anderszins aanpassing van de regeling plaatsvindt. Het eerder verkondigde ultimatum voor aanpassing van de regeling is dus nu van de baan.

Deze nieuwsbrief wordt u ter informatie aangeboden door Da Vinci Pensioenadvies. Aan de kernachtige weergave van –meestal– complexe kwesties kunnen geen rechten worden ontleend. Heeft u ondersteuning nodig bij pensioenkwesties aangaande een of meerdere onderwerpen uit de nieuwsbrief?

Vraag dan advies bij pensioenconsultant Theo Willemsen.

Telefoon: 072-8885195 of stuur een e-mail naar info@davincipensioenadvies.nl.